

13 MAART 2011 – EERSTE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING

GENESIS 2, 7-9; 3, 1-7

In het begin boetseerde God de Heer de mens uit stof, van de aarde genomen, en Hij blies hem de levensadem in de neus: zo werd de mens een levend wezen. Daarna legde God de Heer een tuin aan in Eden, ergens in het oosten, en daarin plaatste Hij de mens die Hij geboetseerd had. God de Heer liet uit de grond allerlei bomen opschieten, aanlokkelijk om te zien en heerlijk om van te eten; daarbij was ook de boom van het leven midden in de tuin en de boom van de kennis van goed en kwaad.

Van alle dieren die God de Heer gemaakt had, was er geen zo sluw als de slang. Ze zei tot de vrouw: „Heeft God werkelijk gezegd dat ge van geen enkele boom in de tuin moogt eten?” De vrouw zei tegen de slang: „Wij mogen wel eten van de vruchten van de bomen in de tuin. God heeft alleen gezegd: ‘Van de vruchten van de boom die midden in de tuin staat moogt ge niet eten; ge moogt ze zelfs niet aanraken; anders zult gij sterven.’” Maar de slang zei tot de vrouw: „Gij zult helemaal niet sterven. God weet dat uw ogen open zullen gaan als ge eet van die boom, en dat ge dan gelijk zult worden aan God door de kennis van goed en kwaad.”

Toen zag de vrouw dat het goed eten was van die boom, en dat hij een lust was voor het oog, en hoe aantrekkelijk het was er inzicht door te krijgen. Zij plukte dus een vrucht en zij at ervan; zij gaf er ook van aan haar man, die bij haar stond, en ook hij at ervan. Nu gingen hun beiden de ogen open en zij ontdekten dat zij naakt waren. Daarom hechtten ze vijgenbladen aanen en maakten daar lendenschorten van.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE ROMEINEN 5, 12-19

Broeders en zusters,

Door één mens is de zonde in de wereld gekomen en met de zonde de dood; en zo is de dood over alle mensen gekomen, aangezien allen gezondigd hebben.

Er was immers reeds zonde in de wereld, vóór de wet er was. Maar de zonde wordt niet aangerekend, waar geen wet is. Toch heeft de dood als koning geheerst in de tijd van Adam tot Mozes, dus ook over hen die zich niet op de wijze van Adam schuldig hadden gemaakt aan de overtreding van een gebod. Adam nu is het beeld van Hem die komen moest. Maar de genade van God laat zich niet afmeten naar de misstap van Adam. De fout van één mens bracht allen de dood, maar God schonk allen rijke vergoeding door de grote gave van zijn genade: de ene mens Jezus Christus. Zijn gave is sterker dan die ene zonde. De rechtspraak die volgde op de ene misstap liep uit op een veroordeling, maar de gratie die na zoveel overtredingen verleend werd, betekende volledige kwijtschelding.

Door toedoen van één mens begon de dood te heersen, als gevolg van de val van die mens. Zoveel heerlijker zullen zij die de overvloed der genade en de gave der gerechtigheid ontvangen, leven en heersen, dankzij de ene mens Jezus Christus. Dit betekent: één fout leidde tot veroordeling van allen, maar één goede daad leidde tot vrij spraak en leven voor allen. En zoals door de ongehoorzaamheid van één mens allen zondaars werden, zo zullen door de gehoorzaamheid van Een allen worden gerechtvaardigd.

EVANGELIE

MATTEÛS 4, 1-11

In die tijd werd Jezus door de Geest naar de woestijn gevoerd om door de duivel op de proef gesteld te worden. Nadat Hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg Hij honger. Nu trad de verleider op Hem toe en sprak: „Als Gij de Zoon van God zijt, beveel dan dat deze stenen hier in brood veranderen.” Hij gaf ten antwoord: „Er staat geschreven: niet van brood alleen leeft de mens, maar van elk woord dat komt uit de mond van God.”

Vervolgens nam de duivel Hem mee naar de heilige stad, plaatste Hem op de bovenbouw van een tempelpoort en sprak tot Hem: „Als Gij de Zoon van God zijt, werp U dan naar beneden, want er staat geschreven: ‘Gij zult de Heer uw God niet op de proef stellen.’”

Ten slotte nam de duivel Hem mee naar een heel hoge berg, vanwaar hij Hem alle koninkrijken der wereld toonde in hun heerlijkheid. En hij zei: „Dat alles zal ik U geven, als Gij in aanbidding voor mij neervalt.” Toen zei Jezus hem: „Weg, satan; er staat geschreven: ‘De Heer uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.’” Nu liet de duivel Hem met rust en er kwamen engelen om Hem te dienen.

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Grenzeloos

ADAM EN JEZUS ZIJN ELKAARS TEGENSPELERS, deze eerste zondag van de veertigdagentijd. We weten al dat Adam geen historische persoon is. Hij is het symbool van de ‘oude, de oudste’ mens. Waar is hij dan? In ons, in de diepe archeologische lagen van ons mens-zijn?

Jezus is een historische persoon. Er heeft een zekere Jezus van Nazareth geleefd. Hij was een soort rabbi, een leraar, met een revolutionaire boodschap en Hij werd terechtgesteld door het religieus-politieke establishment. Eigenlijk omdat Hij een grenzeloos barmhartige God predikte en vroeg dat mensen ook grenzeloos barmhartig zouden zijn, vooral voor zwakkere medemensen. Waar is die Jezus nu? In de hemel, zeggen we. Maar ook in ons. Christenen geloven dat Jezus ons zijn Geest heeft gegeven en dat Hij dus leeft, in ons, aanwezig, in-wezig. Enigszins vergelijkbaar met Adam, maar niet als de ‘oude’ mens, wel als de ‘nieuwe’ mens, de bovenste laag van ons mens-zijn. Paulus noemt Jezus daarom de „tweede, nieuwe Adam”. Daar staan we vandaag voor: de botsing tussen de oude, onderste mens en de nieuwe, bovenste mens, in onszelf.

Wat wil de oude Adam? Hij – of zij – heeft alles om gelukkig te zijn. Een paradijs om in te wonen. De papaja's en de mango's, de kiwi's en de guaves hangen voor zijn mond. De kippen vliegen vanzelf in de pan. En hij heeft een partner om niet alleen te zijn. Maar er is één grens. In de tuin staat de boom „van de kennis van goed en kwaad” en daarvan mag hij niet eten. Die boom zegt dat het niet aan de mens is om te bepalen wat goed en wat kwaad is. De boom zegt dat er sommige dingen vaststaan. Hij zegt dat een mens daaraan niet kan tornen. Er is goed en er is kwaad. Dat betekent eigenlijk niets meer dan: er is liefde en er is dood. Als mens kun noch mag je bepaalde grenzen overschrijden. Later in de geschiedenis van het joodse volk – onze erfenis – worden dat de tien geboden, de tien wegen van Leven: eer je vader en je moeder, breek de huwelijksrouw niet, moord op geen enkele manier, enzovoorts.

Maar Adam kan die begrenzing niet aanvaarden. Hij wil zelf de norm zijn van zijn leven, zijn eigen wetgever, autonoom. De sluwe slang zegt: „Als je die grens doorbreekt, zul je aan God gelijk zijn, oppermachtig, heerser over goed en kwaad. Je ogen zullen opengaan.” Ja, Adams ogen gaan open na het eten van de boom. Hij ziet dat hij en zijn partner naakt zijn, uiterst kwetsbaar. Ze verzamelen vijgenblaren om zich te kleden. Weer een beeld natuurlijk: Adam pantsert zich, wil zichzelf inmuren en beschermen. Hij moet nu alles alleen voor zichzelf bepalen. Hij moet nu zelf zeggen wat goed en wat kwaad is. En dat kan hij niet, want het kwade verschijnt zo vaak onder de schijn van het goede.

Jezus wordt geconfronteerd met dezelfde grens. In andere woorden, maar het gaat over hetzelfde: „Jezus,” zegt de duivel, „wil je oppermachtig zijn? Tart dan God. Spring van het belfort en – als Je Gods lieveling bent – zal Hij Je behouden laten landen. Doe het, Jezus. En als Je echt Gods Zoon bent, dan mag God Je wel een mirakeltje gunnen. Verander de stenen in brood. Voedselprobleem opgelost. Welk internationaal succes! Je ogen zullen opengaan.”

Adam zei: „Ja, ik overschrijd de grens. Ik wil mijn eigen leven in handen krijgen. Ik ben autonoom en onafhankelijk.” Jezus zegt: „Nee, Ik ben verbonden en dus gebonden. Gij, God, hebt Mij het leven gegeven, met zijn grenzen. En die grens is de andere mens. Die mag Ik niet kwetsen. Zo wil Ik leven. Trouw, ook al doet het soms pijn.”

En voor ons: wie haalt het? De oude Adam, vrijheid, onafhankelijkheid, ongebondenheid, zelf mijn normen stellen. En dan zien hoe kwetsbaar en gewond ik ben? Of de nieuwe Adam: „Ik geef me aan anderen, in goede en in kwade dagen. Ik vertrouw me toe aan Jou, mijn God, ook al betekent dit dat sommige dingen niet kunnen in mijn leven. Ik geef me aan Jou, want Jij bent mijn Vader en mijn Moeder. Jij weet wat goed, beter, best is voor mij. Ik wil niet voor mezelf leven, maar voor anderen, ook al kost me dat een stuk vrijheid. Ik geloof, God, dat ik alleen rust zal vinden in het aanvaarden van mijn beperktheid en van mijn grenzen. Alleen Jij bent grenzeloos. Ik ben begrensd.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting's Hertogenbosch, www.bijbel.net